

WBTR

Wet Bestuur en Toezicht Rechtspersonen

Op 1 juli 2021 is deze wet in werking getreden

WBTR

Wie ben ik?

Maartje Fleuren (www.fleurensportsupport.nl)

- Vrijwilliger in de sport
- Zelf sporter en sportende familie
- Juridische achtergrond
- Nu zelfstandig als juridisch adviseur in de sport:
 - WBTR
 - Fusie/samenwerkingen
 - Gebruiksrechten
 - Overeenkomsten
 - Goed werkgeverschap in de sport
- Ondersteuning professionals en besturen in de praktijk

WBTR

Waarom?

WBTR = Goed bestuur

De wet is gericht op 'goed bestuur' van de rechtspersonen in Nederland.

Deze wet scherpt de positie, plichten en aansprakelijkheid van bestuursleden en toezichthouders aan. Zij dienen zich bij het vervullen van hun taak te richten op het belang van de rechtspersoon en de daaraan verbonden onderneming of organisatie.

Het geeft het bestuur handvatten om goed te besturen!

Voor alle verenigingen en stichtingen.

WBTR

Wat te doen?

Wat te doen als bestuur

1) In gesprek gaan met elkaar

Met je bestuur maak je afspraken en deze leg je vast in je eigen documenten, bijvoorbeeld in je Huishoudelijk reglement. Dit is om de kwaliteit van het besturen te verbeteren.

2) Statuten wijzigen

- Aanpassen of aanvullen waar nodig
- Eventueel goedkeuring sportbond (vereniging)
- Wijziging via ALV (vereniging) of bestuur (stichting)
- Wijziging via notaris

WBTR

WBTR en de Statuten

WBTR

Statuten

WBTR en de Statuten

Statuten

- Hierin staan de basisregels
- Worden vastgelegd via de notaris
- Gericht op de langere termijn

Punten van de WBTR voor zowel vereniging als stichting:

1. Belet of ontstentenis van het gehele bestuur
2. Tegenstrijdig belang
3. Meervoudig stemrecht
4. Toezicht
5. Bezoldiging

6. Raadgevende stem (alleen Vereniging)
7. Bindende voordracht (alleen Vereniging)

8. Ontslag bestuurder (alleen Stichting)

WBTR

1. Belet of ontstentenis

1. Belet of ontstentenis bestuur(der)

Deze regeling is bedoeld om de activiteiten van de organisatie door te laten gaan bij afwezigheid van één of meer bestuursleden. Als je niets geregeld hebt moet je dus altijd met alle bestuursleden besluiten nemen.

- Belet is tijdelijke afwezigheid: bijv. ziekte, vakantie, schorsing
- Ontstentenis is definitieve afwezigheid: bijv. ontslag, overlijden of stoppen.

Verplichting vanuit de WBTR: Statuten bepalen wie het overneemt bij belet of ontstentenis van het gehele bestuur.

WBTR

1. Belet of ontstentenis

Je kan hiervoor kiezen uit onder andere de volgende mogelijkheden:

- 1) Raad van toezicht: wijst vervangende bestuurders aan
- 2) Externe partij wijst vervanger aan of oud bestuursleden blijven aan (Stichting)
- 3) ALV (Vereniging)
- 4) Continuïteitscommissie (Vereniging)

In de statuten neem je dus op hoe je dit als stichting/vereniging wil regelen.

Het kan verstandig zijn om ook iets om te nemen over het stemmen bij afwezigheid van 1 of meer bestuursleden.

WBTR

2. Tegenstrijdig belang

2. Tegenstrijdig belang

Een bestuurder moet te allen tijde in het belang van de organisatie beslissen. Als een besluit is genomen waarbij een tegenstrijdig belang speelt, kan dat gevolgen hebben voor de rechtsgeldigheid van dat besluit.

Dus, heeft een bestuurslid persoonlijk of tegenstrijdig belang bij een beslissing voor de stichting/vereniging?

Ja: als er sprake is van een persoonlijk of tegenstrijdig belang, stem dan **niet** als bestuurslid.

Nee: als er geen persoonlijk of tegenstrijdig belang is, stem dan **wel** als bestuurslid

De overige bestuursleden mogen stemmen. Leg alles vast in de notulen!

WBTR

2. Tegenstrijdig belang

Tegenstrijdig belang bij het hele bestuur

Stichting

Indien het gehele bestuur een tegenstrijdig belang heeft, beslist de Rvt (als die er is) of het bestuur zelf. Bij de laatste optie moeten de overwegingen van de beslissing worden vastgelegd.

Vereniging

Indien het gehele bestuur een tegenstrijdig belang heeft, beslist de ALV of een RvT als die aanwezig is.

WBTR: Verplichting om te handelen hiernaar in de praktijk. Het wordt aangeraden hier ook iets over op te nemen in de statuten.

WBTR

3. Meervoudig stemrecht

3. Meervoudig stemrecht

Het meervoudig stemrecht wordt beperkt. Dit betekent dat een bestuurder niet méér stemmen mag uitbrengen dan de rest van de bestuurders bij elkaar. Op deze manier wordt voorkomen dat één bestuurder alle zeggenschap heeft.

- **Meer stemmen hebben mag**
- **Niet meer dan 50% van alle stemmen**

Staat het er nu in → wijzigen statuten is verstandig. Vanaf 1 juli 2026 gaat de wet boven de statuten en is dit niet meer toegestaan omdat het tijdelijke overgangsrecht van de WBTR verval. De regel kan vanaf 1 juli 2026 dus niet meer rechtsgeldig worden toegepast. Dat betekent concreet dat bepaalde statutaire regelingen automatisch ongeldig worden als ze niet tijdig zijn aangepast. Daarbij geeft het onduidelijkheid als het verkeerd in de statuten staat.

De meeste stichtingen en verenigingen hebben dit niet in hun statuten staan. Goed om dit na te kijken.

WBTR

4. Toezicht

4. Toezicht

Naast een algemene ledenvergadering (vereniging) en het bestuur, **kunnen** er binnen een vereniging/ stichting nog andere organen zijn die een rol vervullen. Is dat het geval, leg dit dan vast in de statuten. De WBTR is ook van toepassing op dit orgaan.

Het duidelijk vastleggen van de taken en verantwoordelijkheden van toezichthouders is een belangrijk doel van de WBTR. Het is belangrijk om goed vast te leggen wie welke taak heeft. En wat de bevoegdheden, rechten en plichten zijn.

WBTR

5. Bezoldiging bestuur

5. Bezoldiging bestuur

In de wet is nu opgenomen dat aan bestuurders een bezoldiging (vergoeding) toegekend kan worden, tenzij de statuten anders bepalen. Bij de vereniging kan dit toegekend worden door de ALV.

Mocht je dit anders willen regelen, kan je dit dus opnemen in de statuten.

WBTR

6. Raadgevende stem

6. Raadgevende stem (Vereniging)

De WBTR verplicht verenigingen om bestuursleden een raadgevende stem te geven in de ALV. Elk bestuurslid moet de gelegenheid hebben of krijgen bij een algemene ledenvergadering (ALV) een advies te geven aan de leden. Ook mag het bestuur reageren op een besluit van de leden.

Het recht van een raadgevende stem draagt bij aan transparantie en verenigingsdemocratie. Het levert een bijdrage aan hoor en wederhoor binnen de vereniging, zodat alle meningen en belangen aan bod kunnen komen voordat een besluit wordt genomen.

WBTR

7. Bindende voordracht

7. Bindende voordracht (Vereniging)

De aanvulling vanuit de WBTR heeft betrekking op een situatie waar er voor een bestuursfunctie één kandidaat wordt voorgedragen en er in de statuten van de vereniging staat dat deze kandidaat uit een bindende voordracht moet worden benoemd.

Daar geldt vanaf 1 juli 2021 de regel dat, als de algemene vergadering het bindende karakter aan een bindende voordracht niet ontnemt (met 2/3e van het aantal stemmen), dit besluit gelijktijdig geldt als een benoeming van de voorgedragen bestuurder

Oftewel:

Als de ALV geen twee derde van de stemmen gebruikt om de bindende voordracht tegen te houden, wordt de persoon die is voorgedragen **automatisch (van rechtswege) benoemd als bestuurder.**

WBTR

8. Ontslag bestuurder

8: Ontslag bestuurder (Stichting)

Oude wettekst -> kon een bestuurder slechts worden ontslagen bij evident onrechtmatig handelen of (financieel) wanbeheer.

Na de wijziging mogelijkheden voor ontslag zijn verruimd (voor zowel bestuurders als Rvt/ RvC).

Een bestuurder kan door de rechter worden ontslagen bij :

- i) verwaarlozing van zijn taak,
- ii) andere gewichtige redenen,
- iii) omstandigheden waarvan het voortduren van het bestuurderschap in redelijkheid niet kan worden geduld
- iv) het niet of niet behoorlijk voldoen aan een bevel van de voorzieningenrechter.

Het verzoek tot ontslag moet worden ingediend door een belanghebbende of het Openbaar Ministerie.

WBTR

Overgangsrecht

Overgangsrecht

Algemeen: Bij de eerstvolgende statutenwijziging moeten de statuten volledig in lijn worden gebracht met de WBTR. Alle statuten van na 1 juli 2021 is waarschijnlijk al in orde.

* **Belet- en ontstentenisregeling** voor de afwezigheid van alle bestuurders en commissarissen geldt dat deze dient te worden opgenomen in de statuten met de eerstvolgende statutenwijziging.

* Verbod op **meervoudig stemrecht** geldt eveneens dat dit dient te worden opgenomen in de statuten. Tevens geldt op dit punt dat bepalingen in de statuten die in strijd zijn met dit verbod niet meer gelden na 5 jaar ingangsdatum WBTR (dus na 1 juli 2026) = voorkeur statuten aanpassen. In de praktijk dus aanpassen al.

* **Tegenstrijdig belang:** 'oude bepalingen' zoals deze in de statuten kunnen staan en in strijd zijn met de WBTR, golden per direct niet meer. In de praktijk moet het dus al in orde zijn. Verstandig om op te nemen als de statuten worden gewijzigd.

WBTR

Checklijst

Bij het wijzigen van de statuten, kijk dan naar de gehele statuten en of het nog naar wens is. Een korte checklijst:

1. Punten van de WBTR
2. Welke soort leden heb je? (vereniging)
3. Wie mag er stemmen? (vereniging)
4. Mag je stemmen met volmacht? (vereniging)
5. Hoeveel bestuurders wil je minimaal hebben?
6. Hoe is de vertegenwoordiging geregeld in de statuten?
7. Ook bevoegdheid bestuur als er een vacature is?
8. Oproepingstermijn ALV (vereniging)
9. Oproepingstermijn bestuursvergadering (stichting)
10. Quorum eisen ALV? (vereniging)
11. Batig saldo bij ontbinding?
12. Online ALV (vereniging) of bestuursvergadering (stichting)
13. Eisen van bonden/ koepelorganisaties

WBTR

WBTR en (Huishoudelijk) reglement

WBTR

Punten HR

(Huishoudelijk) reglement:

- De dagelijkse gang van zaken
- Dit wordt door het bestuur (stichting) of de ALV (vereniging) vastgelegd
- Aanvullend op de statuten (niet tegenstrijdig met de statuten)
- Gericht op de kortere termijn
- Bevat regels, richtlijnen en afspraken

WBTR

Punten HR

Het is goed om met elkaar het gesprek aan te gaan om:

- stil te staan bij de huidige wijze van besturen;
- de wijze van besluiten nemen opnieuw tegen het licht te houden;
- afspraken vast te leggen;
- kennis te hebben van wat er is vastgelegd.

Met je bestuur maak je daar afspraken over en deze leg je vast in je eigen documenten, bijvoorbeeld in je Huishoudelijk reglement. Dit is om de kwaliteit van het besturen te verbeteren.

Punten WBTR in Reglement:

- 1) Goed bestuur
- 2) Financiën
- 3) Aansprakelijkheid

WBTR

1. Goed bestuur

1. Goed bestuur

Richten naar het belang van de stichting/ vereniging:

- *Integer handelen*
- *Nemen van verantwoordelijkheid*
- *Democratische besluitvorming*
- *Transparantie*

* Dat besluitvorming plaatsvindt volgens de wet, de statuten, interne reglementen en afspraken.

Je bent verantwoordelijk voor elkaar.

- elkaar goed informeren en verantwoording afleggen
- elkaar betrekken bij alle onderwerpen

Alleen je eigen stukje is niet goed genoeg, je bent ook verantwoordelijk voor het werk van je collega-bestuursleden.

* Bestuurders zijn goed geïnformeerd over besluiten die genomen worden en leggen die vast. Wanneer er geen overeenstemming is, worden de bezwaren van bestuursleden ook opgeschreven

WBTR

1. Goed bestuur

Goed bestuur

- Het belang van de stichting/ vereniging staat voorop
- Kvk- gegevens up to date houden
- Notulen vergaderingen maken en bewaren
- Besluiten zijn transparant
- Planning en control cyclus
- Schriftelijke overeenkomsten
- Ingrijpen bij wanbeleid medebestuurder
- Omschrijving taken en functies
- Samen beslissen
- ALV goed gebruiken (vereniging)

WBTR

2. Financiën

2. Financiën

- * Goed regelen en vastleggen van de financiën. Zorg voor duidelijke afspraken over het laten goedkeuren van een begroting en de jaarrekening door het hele bestuur (stichting)/ de ALV (vereniging).
- * Maak duidelijke afspraken over het (gezamenlijk) opstellen van de jaarlijkse begroting
- * Goed inrichten van de controle. Iemand controleert bijvoorbeeld maandelijks/ per kwartaal alle betalingen van alle bankrekeningen en de actuele standen.
- * Maak afspraken over de betalingen door de penningmeester: mag de penningmeester dit zelf of samen met iemand anders.
- * Deel de cijfers tussendoor met de rest van het bestuur, bijv. per kwartaal.

WBTR

2. Financiën

Financiën

- Taakomschrijving penningmeester
- Toezicht
- Boekhouding transparant
- Bevoegd wie en tot welk bedrag
- Ondertekening door meerdere bestuursleden
- Vier ogen principe
- 7 jaar bewaren
- Zorgvuldig met investeringen (maak een plan)
- Kennis bij alle bestuursleden over de financiën.

Zie het goed regelen hiervan niet als wantrouwen, maar als een gezamenlijke verantwoordelijkheid. Door dit goed in te regelen, bescherm je niet alleen de stichting/vereniging, maar ook de penningmeester en de overige bestuursleden.

WBTR

3. Aansprakelijkheid

3. Aansprakelijkheid

In eerste instantie is de stichting/ vereniging (let op: formele vereniging) als rechtspersoon zelf aanspreekbaar voor het niet nakomen van afspraken of eventuele schade welke is ontstaan bij derden en is toe te rekenen aan het handelen van de stichting/vereniging.

Daarna kan je bij de bestuurders uitkomen. De bestuurders kunnen dus wel gezamenlijk en/of individueel aansprakelijk zijn voor het niet nakomen van afspraken die uit naam van de stichting/vereniging zijn gemaakt. Hier gaat het dan om wanbeleid.

Door afspraken en regels goed vast te leggen, wordt er duidelijkheid gecreëerd en het risico geminimaliseerd.

WBTR

3. Aansprakelijkheid

In drie verschillende situaties kan je als bestuurder te maken krijgen met aansprakelijkheid:

- * De stichting/vereniging zelf (dus de 1 of meerdere bestuurders/RVT/leden) voor schade als gevolg van onbehoorlijk bestuur. Dan ben je dus mogelijk **(intern) aansprakelijk** (dit was al het geval voor de WBTR).
- * Een derde persoon/instantie/bedrijf buiten de stichting/vereniging kan je bij onbehoorlijk bestuur aansprakelijk stellen. Dan ben je mogelijk **(extern) aansprakelijk richting deze derde** (dit was al het geval voor de WBTR).
- * Je kunt aansprakelijk worden gesteld bij **faillissement** (dit is nieuw door de WBTR).

LET OP: Je bent ook verantwoordelijk voor het handelen van medebestuurders (gebrek aan toezicht)

WBTR

3. Aansprakelijkheid

Ernstig verwijtbaar handelen

Bij aansprakelijkheid van een bestuurder gaat het om **ernstig verwijtbaar handelen**. Of hier sprake van is hangt sterk af van de omstandigheden van het geval en het moment waarop de desbetreffende handelingen werden verricht.

Een bestuurder heeft zijn taak niet behoorlijk vervuld als geen redelijk denkend bestuurder onder dezelfde omstandigheden op dezelfde wijze gehandeld zou hebben.

Ernstig verwijt/opzet van belang: Er wordt dan getoetst of het:

- Niet aan jou te wijten is
- Je niet hebt verzuimd er iets aan te doen

WBTR

3. Aansprakelijkheid

Wat kan je doen?

- * Binnen de bevoegdheden blijven die je volgens de statuten hebt. Vaak staat in de statuten dat het hele bestuur samen of twee bestuursleden samen de stichting vertegenwoordigen. Dan kan je dus niet alleen een offerte of opdracht tekenen.
- * Goed besturen (open en transparant) en regelmatig met elkaar in gesprek over alles wat de stichting/ vereniging aangaat zijn belangrijke stappen van behoorlijke taakvervulling.
- * Zorg dat je zelf op de hoogte bent van de regels. Hoe kan je als bestuur besluiten nemen en wat zijn de regels als er iemand niet is.
- * Bij een vereniging: weet hoe het stemrecht werkt bij de ALV en de termijnen van het oproepen (vereniging).
- * Voorkom tegenstrijdig belang

WBTR

3. Aansprakelijkheid

Aansprakelijkheid

Zorgen voor

- Verzekering (dekking goed bekijken).
- Binnen taken, regels en wetten handelen
- Regels vastleggen over besluitvorming
- Regels goed bestuur
- Leg vast wat is afgesproken
- Wees open en transparant naar elkaar
- Kijk naar meerdere offertes
- Schriftelijke overeenkomsten
- Beheer bestanden en documenten

PRAAT MET ELKAAR

WBTR

Afsluiting

Elk bestuur moet zelf beslissen wat zij 'Goed bestuur' vinden en welke afspraken ze daar over maken. Dat houdt in dat de afspraken ook op papier komen te staan: in de statuten, het Huishoudelijk Reglement of een bestuursreglement. Zo weet iedereen wat er is afgesproken en wat bestuursleden van elkaar kunnen verwachten.

Zie de WBTR niet als een bedreiging, maar als een ondersteuning voor het aangaan van het gesprek en het maken van afspraken als bestuur. Dit juist om jezelf en de stichting te beschermen.

WBTR

Nieuw bestuurslid

Aandachtspunten nieuw bestuurslid

* *Inzicht in hoe de stichting/vereniging er (financieel) voor staat.*

Bijvoorbeeld door de laatste drie jaarverslagen te laten zien. Neem de tijd om vragen hierover te beantwoorden.

* *Verdeling taken binnen bestuur.* Laat bestuursleden vertellen over hun taken en bevoegdheden.

* *Statuten en (huishoudelijk) reglement laten lezen.* Zo weet iemand wat daar wordt gezegd over o.a. het bestuur en de vertegenwoordiging en de gemaakte werkafspraken.

* **Bestuurdersaansprakelijkheidsverzekering.** Informeer of deze verzekering wel of niet is afgesloten en zo wel, geef dan inzicht in de verzekering.

* **Inschrijving bij de Kamer van Koophandel.**

Zorg voor inschrijving meteen na de benoeming tijdens de ALV/ door het bestuur.

WBTR

Neerleggen bestuursfunctie

Aandachtspunten bij neerleggen van de bestuursfunctie

*** Zorg dat het neerleggen van de bestuursfunctie duidelijk is vastgelegd.**

Zeg schriftelijk op en accepteer het terugtreden ook schriftelijk.

*** Zorg voor uitschrijving bij de Kamer van Koophandel.** Dat moet binnen dertig dagen na uittreding en kan je ook zelf doen.

*** Zorg voor decharge van de bestuurstaken.** In een extra vergadering zou dat een apart agendapunt kunnen zijn, anders kan het mee in de reguliere decharge van het bestuur/ bij de ALV voor een vereniging.

*** Zorg voor een goede overdracht naar de nieuwe bestuurder(s) en leg afspraken goed vast.** Tot wanneer is de oude en vanaf wanneer is de nieuwe bestuurder verantwoordelijk.

WBTR

Aan de slag

Vragen?